

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Na temelju članka 97. stavka 3. Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima (»Narodne novine« broj 22/14, 29/18, 115/18 i 156/23), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 23. prosinca 2024. godine donosi

**PRAVILNIK O VREDNOVANJU IMOVINE MIROVINSKOG OSIGURAVAJUĆEG
DRUŠTVA**

Uvodna odredba
Članak 1.

Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je vrednovati imovinu u skladu sa Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima (»Narodne novine« broj 22/14, 29/18, 115/18 i 156/23 dalje u tekstu: Zakon), propisima kojima se uređuje računovodstvo, Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u Službenom listu Europske unije (dalje u tekstu: MSFI) i svojim računovodstvenim politikama, a sve mjere i postupke korištene za vrednovanje primjereno dokumentirati.

Računovodstvene politike
Članak 2.

(1) Načela i osnove za priznavanje, mjerenje te prestanak priznavanja imovine mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je propisati računovodstvenim politikama.

(2) Računovodstvene politike iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u skladu s odredbama MSFI-a te odredbama ovoga Pravilnika.

Interni akt za vrednovanje
Članak 3.

(1) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je izraditi i primjenjivati interni akt kojim će opisati detaljna i sveobuhvatna pravila, postupak, obveze, rokove, uloge i odgovornosti svih dionika koji sudjeluju u procesu vrednovanja imovine.

(2) Internim aktom iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je propisati i osigurati najmanje sljedeće:

– pouzdan, transparentan, sveobuhvatan i dokumentiran proces vrednovanja,

– obuhvatiti sve segmente procesa vrednovanja te postupke kontrola vrednovanja,

– zaštitne mjere za funkcionalno neovisno provođenje vrednovanja, a koje uključuju mjere za sprječavanje ili ograničavanje bilo koje osobe da ostvaruje neprimjeren utjecaj na proces vrednovanja

- nositelja provedbe procesa vrednovanja imovine, odgovorne osobe, zaduženja (ovlasti i odgovornosti), interne rokove, linije izvještavanja, unutarnje kontrole i kritične točke procesa.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je osigurati da se interni akt iz stavka 1. ovoga članka dosljedno primjenjuje.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je najmanje jednom godišnje preispitati primjerenost internog akta iz stavka 1. ovoga članka i ažurirati ga, ako je primjenjivo.

(5) Interni akt iz stavka 1. ovoga članka Pravilnika mora biti usklađen s načelima računovodstvenih politika mirovinskog osiguravajućeg društva iz članka 2. ovoga Pravilnika.

Dokumentiranje procesa vrednovanja imovine mirovinskog osiguravajućeg društva Članak 4.

(1) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je dokumentaciju iz članka 9. stavka 5., članka 10. stavaka 4. i 5., članka 11. stavaka 4. i 5., članka 12. stavaka 5. i 6., članka 13. stavaka 4., 5. i 6. ovoga Pravilnika čuvati najmanje 3 godine od dana prestanka svih prava i obveza koja proizlaze iz ulaganja u pojedinu imovinu mirovinskog osiguravajućeg društva.

(2) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je usvojiti, primjenjivati i redovito ažurirati primjerene interne akte koji će sadržavati najmanje zahtjeve iz članka 3. stavka 1., članka 7. stavka 1., članka 8. stavka 4., članka 10. stavaka 3. i 8., članka 11. stavaka 2. i 6., članka 12. stavaka 4. i 8. i članka 13. stavka 3. ovog Pravilnika.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je voditi evidenciju o ažuriranju internih akata iz stavka 2. ovoga članka u kojoj se navode izmjene i dopune internog akta te razlozi za provođenje istih.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je dokumentaciju iz ovoga članka dostaviti Hanfi na zahtjev.

Priznavanje, mjerenje i prestanak priznavanja imovine Članak 5.

(1) Početno priznavanje, naknadno mjerenje i prestanak priznavanja imovine provodi se ovisno o vrsti imovine te provedenoj klasifikaciji u skladu s računovodstvenim politikama mirovinskog osiguravajućeg društva.

(2) Imovina koja je stečena u stranoj valuti i naknadno mjerenje imovine mirovinskog osiguravajućeg društva denominirane u stranoj valuti preračunava se u eursku protuvrijednost primjenom referentnih tečajeva Europske središnje banke važećih za dan vrednovanja ili po tečaju koji proizlazi iz ugovornog odnosa vezanog za tu transakciju. Ako valuta u kojoj je imovina denominirana nije uvrštena na tečajnici Europske središnje banke, za preračun se primjenjuju srednji tečajevi Hrvatske narodne banke važeći na dan vrednovanja ili srednji tečajevi za valute uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana objavljeni na financijsko-informacijskom servisu. Vrijednosti izražene u valuti uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana preračunavaju se u eursku protuvrijednost po referentnim tečajevima Europske središnje banke za dan vrednovanja.

Članak 6.

(1) Financijska imovina i financijske obveze priznaju se od datuma kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je mirovinsko osiguravajuće društvo jedna od ugovornih strana.

(2) Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na datum trgovanja. Zaključena transakcija kupnje priznaje se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

(3) Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivi vrijednosni papiri se početno iskazuju kao potraživanje u iznosu danog prijedloga sudjelovanja u ponudi, ako postoji obveza uplate novčanih sredstava sukladno uvjetima javne ponude. Nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera, a prenosivom vrijednosnom papiru dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva sukladno klasifikacijama financijske imovine iz računovodstvenih politika.

(4) Promjene nad imovinom i obvezama mirovinskog osiguravajućeg društva u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu urednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

(5) Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza mirovinskog osiguravajućeg društva, iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.

(6) Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti te dividende u dionicama priznaju se u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date).

(7) Iznimno od stavka 6. ovoga članka, mirovinsko osiguravajuće društvo može priznati potraživanja za dividende ili udjele u dobiti ili dividende u dionicama u imovini mirovinskog osiguravajućeg društva na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjeli dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine ili skupštine).

(8) Odredba stavka 3. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na instrumente tržišta novca.

Hijerarhija vrednovanja

Članak 7.

(1) Prilikom inicijalnog ulaganja u pojedini financijski instrument mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je internim aktom definirati i primjenjivati način na koji će vrednovati pojedini financijski instrument. Interni akt mora minimalno sadržavati:

- primarni izvor cijene za vrednovanje, odnosno primarno tržište na kojem se trguje financijskim instrumentom u koje mirovinsko osiguravajuće društvo ulaže te s kojeg se primjenjuje kotirana cijena za potrebe vrednovanja,
- sekundarni izvor cijene, ako postoji, i uvjete u kojima će se koristiti cijena iz sekundarnog izvora u slučaju da ne postoji cijena na primarnom tržištu,
- tehnike vrednovanja koje će koristiti prilikom utvrđivanja fer vrijednosti financijskih instrumenata u slučaju neispunjavanja uvjeta aktivnog tržišta (neaktivno tržište).

(2) Ako za financijske instrumente ne postoji aktivno tržište, kako je definirano odredbama članka 8. ovoga Pravilnika, potrebno je primijeniti odredbe članka 10. ovoga Pravilnika.

Aktivno i neaktivno tržište
Članak 8.

(1) Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(2) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(3) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD), aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima mogla utvrditi fer vrijednost najmanje 15 dana u tromjesečnom razdoblju.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je za ulaganja u izvedene financijske instrumente iz članka 12. ovoga Pravilnika u internim aktima propisati jasne kriterije za razgraničavanje aktivnog i neaktivnog tržišta.

(5) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je najmanje jednom mjesečno za prethodna tri mjeseca, na kraju zadnjeg radnog dana u mjesecu, procijeniti ispunjavaju li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti uvjete iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

(6) Trgovinski dan koji se ne uzima u obzir za određivanje aktivnog tržišta iz stavaka 1. i 2. ovoga članka je:

a) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 13.000,00 eura za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca iz članka 92. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj,

b) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 6.500,00 eura za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca iz članka 92. stavka 1. točke 4. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj,

c) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 650,00 eura za prenosive vlasničke vrijednosne papire iz članka 92. stavka 1. točke 6. i 7. Zakona.

(7) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je za prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca koji su u trenutku procjene iz stavka 5. ovoga članka uvršteni na uređenim tržištima odnosno multilateralnoj trgovinskoj platformi u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a u razdoblju kraćem od tri mjeseca, na odgovarajući način primijeniti odredbe ovoga članka proporcionalno razdoblju uvrštenja financijskog instrumenta.

(8) Cijenu iz članka 10. ovoga Pravilnika mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je početi primjenjivati najkasnije sedmog radnog dana od dana iz stavka 5. ovoga članka u slučaju da prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti ne ispunjavaju uvjete iz stavaka 1., 2., 3. ili 4. ovoga članka (neaktivno tržište).

Financijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrijednosti
Članak 9.

(1) Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog osiguravajućeg društva uzimajući u obzir kriterije iz članka 8. stavka 6. točke a) i b) ovog Pravilnika.

(2) Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu ili multilateralnoj trgovinskoj platformi u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog osiguravajućeg društva uzimajući u obzir kriterije iz članka 8. stavka 6. točke c) ovog Pravilnika.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska mogu se vrednovati i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospelja relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom osiguravajućem društvu, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska s istim rokom dospelja.

(4) Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu odnosno multilateralnoj trgovinskoj platformi u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim financijsko-informacijskim servisima na dan za koji se vrednuje imovina i obveze mirovinskog osiguravajućeg društva.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, mirovinsko osiguravajuće društvo može koristiti i drugu cijenu za vrednovanje prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca ako procijeni da cijena iz stavka 4. ovoga članka ne predstavlja fer vrijednost tih prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca. U tom je slučaju dužno u pisanom obliku obrazložiti i dokumentirati razloge zbog kojih prilikom vrednovanja primjenjuje cijenu različitu od cijene iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Iznimno od stavka 4. i 5. ovoga članka, fer vrijednost instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj druga država članica ili država članica OECD-a može se vrednovati i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospelja relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom osiguravajućem društvu, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca čiji je izdavatelj druga država članica ili država članice OECD-a s istim rokom dospelja.

(7) Udjeli UCITS fondova vrednuju se po cijeni udjela pripadnog UCITS fonda važećoj za dan vrednovanja, a objavljenoj od strane društva za upravljanje ili na službenim financijsko-informacijskim servisima. U slučaju da za dan vrednovanja nije bilo objave ili cijena udjela UCITS fonda nije bila dostupna, fer vrijednost udjela UCITS fonda je cijena udjela tog UCITS fonda od zadnjeg dana vrednovanja za koji je objavljena cijena udjela UCITS fonda.

(8) Odredbe iz stavka 7. ovoga članka odnose se na odgovarajući način na udjele u otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom koji su dobili odobrenje za rad u državi članici OECD-a.

(9) Udjeli otvorenog alternativnog investicijskog fonda i zatvorenog alternativnog investicijskog

fonda bez pravne osobnosti vrednuju se sukladno stavku 7. ovoga članka, ako je primjenjivo, ili prema obavijesti zaprimljenoj od društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondom.

(10) Dionice zatvorenog alternativnog investicijskog fonda te udjeli ili dionice ETF-a vrednuju se sukladno odredbama ovoga Pravilnika koji se odnosi na vrednovanje ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire.

(11) Poslovni udjeli zatvorenog alternativnog investicijskog fonda, neuvršteni prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca, prenosivi vrijednosni papiri koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata vrednuju se sukladno odredbama članka 10. ovoga Pravilnika.

(12) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, a pod uvjetima iz stavka 5. ovoga članka, dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a te za koje se ne može utvrditi radi li se o aktivnom tržištu mogu se vrednovati primjenom cijene objavljene na službenom financijsko-informacijskom servisu, za dan za koji se vrednuje imovina i obveze, dobivene algoritmima koji izračunavaju (generiraju) kompozitnu cijenu dosljedno koristeći dostupne tržišne podatke o trgovanju, indikativne ili obvezujuće kotacije.

Tehnike vrednovanja financijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti Članak 10.

(1) Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na neaktivnom tržištu procjenjuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj ili za njih jamči Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a, čiji je izdavatelj jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili u državi članici OECD-a, Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, kojima se trguje na neaktivnom tržištu, mogu se vrednovati primjenom cijene objavljene na službenom financijsko-informacijskom servisu, za dan za koji se vrednuju imovina i obveze, dobivene algoritmima koji izračunavaju (generiraju) kompozitnu cijenu dosljedno koristeći dostupne tržišne podatke o trgovanju, te indikativnim ili obvezujućim kotacijama.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je internim aktima propisati najmanje:

- tehnike vrednovanja iz stavka 1. ovog članka, metode i kriterije za njihov izbor
- pretpostavke koje će se uzeti u obzir prilikom primjene tehnika vrednovanja i obrazloženje za njihovo korištenje,
- opis ulaznih podataka te njihove izvore koji će se uzeti u obzir prilikom primjena tehnika vrednovanja
- metode i kriterije za izbor neovisnog vanjskog procjenitelja, kada ga mirovinsko osiguravajuće društvo angažira za izradu tehnike procjene.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u pisanom obliku, koristeći tehnike vrednovanja, sastaviti procjenu fer vrijednosti financijskih instrumenata te ostalih ulaganja koja sadrži ulazne podatke korištene u izračunu kao i njihove izvore.

(5) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u procjeni fer vrijednosti iz stavka 4. ovoga članka obrazložiti i dokumentirati razloge i način odabira pojedine tehnike vrednovanja, a ako koristi više tehnika, način dodjeljivanja pondera za pojedinu tehniku vrednovanja, kao i razloge neuključivanja pojedine tehnike u izračun fer vrijednosti.

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je prilikom izrade procjene fer vrijednosti, u najvećoj mogućoj mjeri, koristiti ulazne podatke s tržišta koji su javno dostupni i što manje se oslanjati na podatke koji nisu javno dostupni, a specifični su za pojedinog izdavatelja ili predmet procjene, odnosno moraju uključiti sve čimbenike koje bi sudionici tržišta razmatrali u određivanju fer vrijednosti i biti konzistentni s prihvaćenim metodologijama vrednovanja financijskih instrumenata i ostalih ulaganja.

(7) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je po saznanju bitnih informacija vezanih uz vrednovanje financijskih instrumenata sastaviti procjene fer vrijednosti financijskih instrumenata ili angažirati neovisnog ovlaštenog procjenitelja za izradu istih, a procjene revidirati najmanje na datum sastavljanja tromjesečnih i godišnjih izvještaja mirovinskog osiguravajućeg društva.

(8) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u internim aktima opisati postupak revidiranja procjena iz stavka 7. ovoga članka, a uključujući primjerice:

- usporedbu realiziranih cijena, u slučaju da je bilo trgovanja, s posljednjom procijenjenom fer vrijednosti,
- razmatranje ugleda, dosljednosti i kvalitete izvora vrednovanja,
- testiranje sa zastarjelim cijenama i implicitnim parametrima,
- usporedbu s cijenama bilo koje imovine sličnih obilježja ili njihovim zaštitama od rizika,
- pregled ulaznih podataka korištenih kod određivanja cijena na temelju modela, a posebno onih prema kojima cijena na temelju modela iskazuje znatnu osjetljivost.

(9) Ponovnim aktiviranjem trgovanja i ispunjenjem uvjeta aktivnog tržišta u smislu članka 8. ovoga Pravilnika, financijski instrumenti će se početi vrednovati po načelima vrednovanja na aktivnom tržištu.

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke

Članak 11.

(1) Za financijsku imovinu koja se mjeri u skladu s točkama 4.1.2 i 4.1.2.A MSFI 9, mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je priznati rezervacije za umanjeње vrijednosti za očekivane kreditne gubitke sukladno odredbama točke 5.5. MSFI 9.

(2) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je internim aktom propisati:

- a) način izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za financijsku imovinu iz stavka 1. ovoga članka,
- b) kvalitativne i kvantitativne kriterije za određivanje znatnog povećanja (smanjenja) kreditnog rizika, uzimajući u obzir čimbenike navedene u točki B.5.5.17. MSFI 9.
- c) način i učestalost ažuriranja metoda i pretpostavki koje se koriste za procjenu očekivanih kreditnih gubitaka.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je kontinuirano pratiti raspoložive i dostupne informacije važne za procjenu kreditnog rizika izdavatelja te svaki put u slučaju okolnosti koje

upućuju na znatnu promjenu kreditnog rizika, a minimalno na dan koji odgovara izvještajnim razdobljima, procijeniti iznose rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

(4) Procjenu iz stavka 3. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je sastaviti u pisanom obliku, te uz nju priložiti svu potrebnu dokumentaciju i podatke na temelju kojih je donesena.

(5) Ako se prilikom praćenja kreditnog rizika izdavatelje iz stavka 3. ovoga članka utvrdi postojanje dokaza ili okolnosti koje upućuju na umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (ili poništenja), mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u pisanom obliku izraditi procjenu umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (ili poništenja) iz koje su vidljivi svi ulazni podaci koji su korišteni u izračunu kao i njihovi izvori.

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo može u internim aktima, osim informacije o događajima koji dokazuju na umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (ili poništenja) iz Dodatka A MSFI 9, propisati i dodatne informacije koje će uzimati u obzir kao objektivni dokaz promjena rezerviranja za umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Izvedenice Članak 12.

(1) Ulaganja u izvedene financijske instrumente vrednuju se po javno dostupnoj dnevnoj cijeni obračuna (eng. *final settlement price*) na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a ili službenim financijsko informacijskim servisima.

(2) Iznimno, izvedeni financijski instrumenti za koje na tržištu nije dostupna cijena iz stavka 1. ovoga članka vrednuju se po fer vrijednosti za dan vrednovanja na način da se zadnja cijena ponude na kupnju, koja je dostupna na službenom financijsko-informacijskom servisu, primjenjuje za na taj način zauzete duge pozicije, dok se službeno dostupna cijena zadnje ponude za prodaju primjenjuje za na taj način zauzete kratke pozicije.

(3) Devizne terminske transakcije dnevno se vrednuju po fer vrijednosti, primjenom terminskih bodova (eng. *forward points*) za određenu valutu (eng. *close-out* metoda), koji su dostupni na službenom financijsko-informacijskom servisu. Ako terminski bodovi za neki valutni par nisu dostupni na službenom financijsko-informacijskom servisu, za izračun fer vrijednosti deviznih terminskih transakcija koriste se referentne kamatne stope (eng. *close-out* metoda) za određenu valutu koje su dostupne na službenom financijsko-informacijskom servisu. Kao referentni tečajevi uzimaju se referentni tečajevi Europske središnje banke ili, ako neka od valuta nije uvrštena na tečajnici Europske središnje banke, za izračun se primjenjuje srednji tečaj za takvu valutu objavljen na financijsko-informacijskom servisu.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u internom aktu propisati vrednovanje izvedenica kojima se trguje izvan uređenog tržišta (dalje: OTC izvedenice).

(5) Prilikom sastavljanja procjene fer vrijednosti OTC izvedenica mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je osigurati i odgovarajućom dokumentacijom moći potvrditi da se prilikom vrednovanja OTC izvedenica mirovinskog osiguravajućeg društva koriste fer vrijednosti koje se ne temelje isključivo na tržišnim cijenama koje kotira druga ugovorna strana u transakcijama na neformalnom tržištu i koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) osnova za fer vrijednost je relevantna tržišna vrijednost preuzeta od odgovarajućeg izvora ili ako takva vrijednost nije dostupna, vrijednost izračunata odgovarajućom tehnikom vrednovanja,

b) potvrda vrednovanja provedena je od:

– treće strane neovisne od druge ugovorne strane OTC izvedenice, redovito i na takav način da mirovinsko osiguravajuće društvo istu može provjeriti ili

– primjerene organizacijske jedinice unutar mirovinskog osiguravajućeg društva neovisne od djelatnosti upravljanja imovinom mirovinskog osiguravajućeg društva.

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je, u smislu stavka 5. ovoga članka te uzimajući u obzir vrstu i složenost OTC izvedenica uspostaviti, provoditi, redovito ažurirati i primjereno dokumentirati mjere i postupke koji osiguravaju primjereno, transparentno i fer vrednovanje ulaganja u OTC izvedenice.

(7) Iznimno od stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, mirovinsko osiguravajuće društvo može izvedenice iz portfelja imovine za pokriće tehničkih pričuva, koje su definirane kao instrument zaštite, vrednovati primjenom odredbi Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9 – Financijski instrumenti (dalje: MSFI 9) u dijelu koji se odnosi na računovodstvo zaštite od rizika.

(8) Ako mirovinsko osiguravajuće društvo primjenjuje računovodstvo zaštite iz stavka 7. ovoga članka dužno je u pisanom obliku sastaviti interni akt o definiranju instrumenata zaštite i zaštićenih stavaka od rizika, kao i dokaze o udovoljavanju uvjetima iz MSFI-a 9.

Ulaganja u nekretnine Članak 13.

(1) Ulaganja mirovinskog osiguravajućeg društva u nekretnine početno se priznaju u skladu s odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda 40 - Ulaganja u nekretnine (dalje: MRS 40).

(2) Mirovinsko osiguravajuće društvo je dužno naknadno vrednovati ulaganja u nekretnine primjenom modela fer vrijednosti (MSFI 13 - Mjerenje fer vrijednosti, dalje: MSFI 13) primjenjujući načelo maksimalne i najbolje moguće uporabe, gdje se pri tome uzima u obzir fizička mogućnost nekretnine i financijska izvedivost, odnosno moraju se uključiti svi čimbenici koje bi sudionici tržišta razmatrali u određivanju fer vrijednosti.

(3) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je internim aktima propisati način određivanja fer vrijednosti nekretnine u skladu s odredbama iz stavka 2. ovoga članka, koji minimalno sadrže:

- zahtjeve iz članka 10. stavka 3. ovoga Pravilnika i
- pretpostavke mirovinskog osiguravajućeg društva specifične za pojedinu nekretninu.

(4) Mirovinsko osiguravajuće društvo ili angažirani neovisni ovlašteni procjenitelj dužno je u pisanom obliku, koristeći tehnike vrednovanja, sastaviti procjenu fer vrijednosti nekretnine, koja minimalno sadrži:

- jasno specificirane jedinice nekretnine za koje se procjenjuje fer vrijednost, kao što je vrsta nekretnine (zgrada, pripadajuće zemljište, dio zgrade, veličina nekretnine, lokacija i sl.) te opisano stanje nekretnine,
- korištene tehnike vrednovanja,
- ulazne podatke (primjerice: cijena najma po metru kvadratnom za sličnu nekretninu, prodajna cijena nekretnine po metru kvadratnom prema posljednjim transakcijama na određenoj lokaciji) i izvor podataka,
- ugovorni uvjeti najma/zakupa i drugi ugovori koji se odnose na nekretninu,
- pravna ograničenja u korištenju nekretnine,
- novčane tokove koje stvara nekretnina,
- dodjeljivanje pondera za pojedinu tehniku vrednovanja i slično.

(5) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je u procjeni fer vrijednosti iz stavka 4. ovoga članka obrazložiti i dokumentirati:

- razloge i način odabira pojedine tehnike vrednovanja,
- ako koristi više tehnika, način dodjeljivanja pondera za pojedinu tehniku vrednovanja, kao i razloge neuključivanja pojedine tehnike u izračun fer vrijednosti,
- sve korištene pretpostavke, procjene i prosudbe (primjerice iznos i vrijeme novčanih tokova, diskontna kamatna stopa kojom se diskontiraju na sadašnju vrijednost budući novčani tokovi, pretpostavke prodajnih cijena po metru kvadratnom za sličnu nekretninu na sličnim lokacijama, pretpostavke cijena najma/zakupa po metru kvadratnom za sličnu nekretninu, prinosi temeljeni na procjeni/pretpostavkama mirovinskog osiguravajućeg društva o neizvjesnostima/rizicima, pretpostavke o budućem razvoju nekretnine ili podaci o neiznajmljenom prostoru).

(6) Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je po saznanju bitnih informacija vezanih uz vrednovanje nekretnina, sastaviti procjene fer vrijednosti nekretnina ili angažirati neovisnog ovlaštenog procjenitelja za izradu istih, a istu revidirati najmanje na datum sastavljanja tromjesečnih i godišnjih izvještaja.

(7) U slučaju saznanja bitnih informacija iz stavka 6. ovoga članka mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je postupiti u skladu s odredbama iz članka 10. stavka 8. ovoga Pravilnika, u mjeri kojoj je to primjenjivo.

(8) Mirovinsko osiguravajuće društvo mora, najmanje jednom godišnje, angažirati ovlaštenog procjenitelja, radi procjene fer vrijednosti nekretnine.

(9) U slučaju da su nekretnine stečene posredstvom jednog ili više subjekata za posebnu namjenu, čije dionice nisu uvrštene na uređenom tržištu niti primljene u trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi, mirovinsko osiguravajuće društvo je dužno prilikom procjene fer vrijednosti dionica ili poslovnog udjela subjekta za posebnu namjenu primijeniti stavke od 1. do 8. ovoga članka.

Ograničenja vezana uz imenovanje ovlaštenog procjenitelja

Članak 14.

(1) Mirovinsko osiguravajuće društvo može za potrebe procjene fer vrijednosti financijske imovine i/ili nekretnina imenovati ovlaštenog procjenitelja pri čemu moraju biti zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- ovlašteni procjenitelj je pravna ili fizička osoba koja je nezavisna od mirovinskog osiguravajućeg društva i bilo kojih drugih osoba usko povezanih s mirovinskim osiguravajućim društvom
- registriran je za obavljanje navedene djelatnosti
- može osigurati dovoljno profesionalnih jamstava za učinkovito obavljanje odnosnog posla vrednovanja, a što uključuje dokaze o:
 1. dovoljnim ljudskim i tehničkim resursima
 2. odgovarajućim postupcima koji osiguravaju pravilno i neovisno vrednovanje
 3. odgovarajućem znanju i razumijevanju investicijske strategije za ulaganje imovine za pokriće tehničkih pričuva i imovine za čiju procjenu je ovlašteni procjenitelj imenovan
 4. dovoljno dobrom ugledu i dovoljnom iskustvu u vrednovanju
- nije prethodno najmanje pet godina obavljao procjenu i/ili reviziju za mirovinsko osiguravajuće društvo

- prihodi od obavljanja poslova procjene imovine za odnosno mirovinsko osiguravajuće društvo ne čine više od 50% njegovog godišnjeg prihoda.

(2) Isti ovlašteni procjenitelj može obavljati procjenu fer vrijednosti financijske imovine odnosno procjenu fer vrijednosti nekretnina za mirovinsko osiguravajuće društvo najviše sedam uzastopnih godina, nakon čega isti ovlašteni procjenitelj ne smije sljedeće četiri godine obavljati procjenu imovine tog mirovinskog osiguravajućeg društva.

(3) Uprava Društva dužna je kritički preispitati procjenu fer vrijednosti financijske imovine odnosno procjenu fer vrijednosti nekretnina, izrađenu od strane ovlaštenog procjenitelja te dokumentirati postupak procjene.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 15.

Mirovinsko osiguravajuće društvo dužno je interne akte iz članka 2. stavka 1., članka 3. stavka 1., članka 7. stavka 1., članka 8. stavka 4., članka 10. stavaka 3. i 8., članka 11. stavaka 2. i 6., članka 12. stavaka 4. i 8. i članka 13. stavka 3. ovoga Pravilnika uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 16.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o vrednovanju imovine mirovinskog osiguravajućeg društva (»Narodne novine« broj 30/23).

Članak 17.

Ovaj Pravilnik objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2025. godine.

KLASA: 011-01/24-11/01

URBROJ: 326-01-70-72-24-15

Zagreb, 23. prosinca 2024.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman